

|                             |                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อวิทยานิพนธ์             | : ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์<br>ตามหลักอริยบท ๔ สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ                                                                                                                        |
| ผู้วิจัย                    | : พระอธิการโสภณ ปิยธมฺโม/กึ่งแก้ว                                                                                                                                                                                                        |
| ปริญญา                      | : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)                                                                                                                                                                                                 |
| คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ | : พระครูสุโมธานเขตคณารักษ์, ดร., ป.ธ.๔, พธ.บ. (ศาสนา),<br>M.A. (Philosophy), ปร.ด. (การบริหารการศึกษา),<br>Ph.D. (Social Sciences)<br>: ดร.สังวาลย์ เพ็ญยุระ, ค.บ. (สังคมศึกษา), ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา),<br>ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) |
| วันสำเร็จการศึกษา           | : ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑                                                                                                                                                                                                                     |

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอริยบท ๔ สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ ๒) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอริยบท ๔ สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ๓) เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอริยบท ๔ สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ

การวิจัยวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) เป็นการผสมผสานวิธีการระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) ด้วยการผสมในระดับข้อมูลเป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรต้น ตัวแปรตามและกรอบแนวคิดด้วยวิธีการเชิงพรรณนา และนำไปสู่การวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการเชิงวิเคราะห์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและการพรรณนา (Descriptive Analysis) และด้วยวิธีการทางสถิติ (Statistics Analysis) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดผู้ให้ข้อมูลจำนวน ๑๕ รูป/คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตจังหวัดอำนาจเจริญ แยกเป็นผู้อำนวยการศูนย์ จำนวน ๕ รูป/คน และครูผู้สอน จำนวน ๑๐ รูป/คน

### ผลการวิจัยพบว่า

๑. ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอริยบท ๔ สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอริยบท ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักจิตตะ ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา

วันอาทิตย์ตามหลักวิริยะ และประสิทธิผลการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามหลักฉันทะ ตามลำดับ

๒. การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามหลักอิทธิบาท ๔ จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้อำนวยการศูนย์และครูสอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๘๓

๓. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาประสิทธิผลการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ดังนี้ ๑) ประสิทธิผลการบริหารตามหลักฉันทะการนำหลักฉันทะมาบูรณาการในการบริหารงาน ซึ่งมีความจำเป็นและต้องสอดคล้องกับบริบทของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พัฒนาบุคลากรให้มีใจรักในการทำงาน ส่งเสริมให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ ๒) ประสิทธิผลการบริหารตามหลักวิริยะควรมีการส่งเสริมและจัดเตรียมครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการทำหน้าที่อยู่เสมอ จัดให้มีการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนมีความเหมาะสม และการส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับครูผู้สอน อีกทั้งให้การสนับสนุนพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารศูนย์ ๓) ประสิทธิผลการบริหารตามหลักจิตตะ ต้องมีความเอาใจใส่ในการบริหารจัดการตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ มีจิตอาสาในการทำงานพร้อมที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์มุ่งสู่การเป็นชุมชนแห่งเรียนรู้ ๔) ประสิทธิผลการบริหารตามหลักวิมังสา ผู้อำนวยการศูนย์จำเป็นต้องใช้ปัญญาไตร่ตรอง สอดส่องในหน้าที่ความรับผิดชอบ พิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในการดำเนินงาน มีการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

**Thesis Title** : An Effectiveness Administration Based on Buddhist Sunday Centers Based on IV Iddhipada under Amnatcharoen Cultural Office

**Researcher** : Phraadhikan Sophon Piyadhammo (Kingkaew)

**Degree** : Master of Arts (Education Administration)

**Thesis Supervisory Committee**

: Phrakhru Samothan Khetkhanarak, Dr., Pali IV,  
B.A. (Religion), M.A. (Philosophy),  
Ph.D. (Educational Administration), Ph.D. (Social Sciences)

: Dr.Sangwan Phiayura, B.Ed. (Society)  
M.Ed. (Educational Administration),  
Ph.D. (Educational Administration)

**Date of Graduation** : February 24, 2018

### **Abstract**

The aims of this research were: 1) to study the effectiveness administration Based on Buddhist Sunday Centers based on IV Iddhipada (iddhipāda, path of accomplishment) under Amnatcharoen Cultural Office; 2) to compare the effectiveness administration, classified by the samples' factors: positions, education and work experience; 3) to study the ways to promote the effectiveness administration of Buddhist Sunday Centre based on IV Iddhipada in the studied schools. This study used the mixed research methodologies: the quantitative research (survey research) and qualitative research, to analyze the variables under the conceptual framework by the descriptive and statistical analysis. The samples of the qualitative research were 15 key informants (5 directors and 10 teachers), selected by Purposive Sampling.

#### **The research results were as follows:**

1) The statistic scores of the effectiveness administration Based on Buddhist Sunday Centers based on IV Iddhipada were at the moderate level, ranked by the respective aspects of 'Vīmaṃsā (Investigation), Citta (thoughtfulness), Viriya (energy) and Chanda (aspiration)' respectively.

2) Based on the comparative analysis, the statistic scores of the effectiveness administration Based on Buddhist Sunday Centers based on IV Iddhipada, based on the samples' opinions, classified by education and work experience were different with the statistical significance level of 0.83.

3) The ways to promote the effectiveness administration Based on Buddhist Sunday Centre based on IV Iddhipada in the studied schools are that 1) in the effectiveness administration based on Chanda: the principles of Chanda should be used in administration in consistency with the contexts of the schools to develop the personnel to have desire in work and learning process; 2) in the effectiveness administration based on Viriya: the academic training should be organized to add readiness for the teachers to work and to provide the academic service to the community, to collaborate with the related organizations and the fair payment should be arranged accordingly; 3) in the effectiveness administration based on Citta, the administrators should pay attention to the roles of administration and duties, have volunteer mind to lead the organization to the success according to the mission of being the learning center; 4) in the effectiveness administration based on Vīmaṃsā: the directors need to consider their responsibility wisely and carefully perform their work and assign the staff works by their aptitudes.